

به طور کلی مهم ترین موارد حذف شده در قانون جدید به نسبت قانون ۲۰۱۲ را می توان در موارد زیر خلاصه نمود:

- الغای مجلس شور او محدود نمودن قانون گذاری به مجلس خلق.
- الغای نسبت حضور ۵۰ درصد سهمیه کشاورزان و کارگران در مجلس.

- الغای ماده عزل سیاسی و ممنوعیت فعالیتهای سیاسی رهبران و سبیل های حزب منحل حاکم ملی (این حزب در زمان مبارک، حزب حاکم بوده و تمامی مسئولان سیاسی و غیر سیاسی کشور از این حزب بوده اند که در قانون ۲۰۱۲، همگی اعضای این حزب، حداقل به مدت ده سال از هر گونه فعالیت سیاسی محروم شدند، ولی قانون جدید، این ممنوعیت و محرومیت را لغو نموده است.)

- واگذاری تعیین نظام انتخاباتی به پارلمان آتی و وجود ابهام در قانون انتخابات (البته اخیراً از سوی عدلی منصور رییس جمهور موقت اعلام شد که ابتدا انتخابات ریاست جمهوری و سپس انتخابات مجلس انجام می شود که البته خود این اولویت بندی، با توجه به شرایط مصر و اعلام کاندیداتوری عبدالفتاح السیسی وزیر دفاع، قابل بحث و بررسی است.)

به هر صورت این قانون اساسی جدید در فضای پرتلاطم و متشنج مصر و در زیر صدای انفجارات و دستگیری های گسترده مخالفین و قانون ممنوعیت تظاهرات و... در روزهای ۱۴ و ۱۵ ژانویه به نظر خواهی عمومی گذاشته و طبق آمار رسمی بارای بالای شرکت کنندگان تصویب شد و بدین گونه اولین گام در اجرای نقشه راه تهیه شده توسط حاکمیت فعلی مصر برداشته شد.

گام های بعدی این نقشه راه یعنی ریاست جمهوری ژنرال السیسی با مواردی همچون ارتقای مقام السیسی از سپهبدی به ارتشبدی از سوی رییس جمهور، بیانیه شورای عالی ارتش در موافقت با ریاست جمهوری السیسی و اعلام اینکه این امر یک تکلیف است و نه تعارف و تشریفات و تبلیغات گسترده و وسیع در هم تراز جلوه دادن السیسی با جمال عبدالناصر، افزایش نا

آرامی هادر مصر و ایجاد یک فضای روانی به جهت اثبات لزوم به قدرت رسیدن یک نظامی قدرتمند جهت کنترل اوضاع و... در حال انجام است.

اسلامی؛ حذف شده است.

در این قانون موضوع "لزوم اخذ رای هیئت کبار علمای الازهر در امور متعلق به شریعت اسلامی"، موجود در قانون ۲۰۱۲ حذف و بجای آن الازهر را مرجع اساسی در علوم دینی و امور اسلامی دانسته و بدین گونه هیچ سلطه و مرجعیتی را فوق دولت قرار نداده است.

از مهم ترین بخش های اضافه شدن در قانون جدید، بابی با عنوان "حقوق و آزادی های عمومی" است که دارای چند ماده با مضامینی همچون ممنوعیت شکنجه، آزادی انتشار جر اید، حقوق زن و کودکان و... می باشد.

از دیگر موارد موجود در قانون اساسی جدید که بحث و جدل های زیادی را در مصر ایجاد کرده، ممنوعیت هر گونه فعالیت سیاسی یا برپایی و تشکیل احزاب، بر اساس دین است.

از دیگر تغییرات اساسی صورت گرفته در این قانون، انحلال و الغای مجلس شور او تاکید بر نظام تک مجلسی در قانون گذاری و محدود نمودن قوه مقننه به مجلس نمایندگان است که البته تعداد اعضای آن از ۳۵۰ نفر به ۴۵۰ نفر افزایش یافته است.

ماده ۱۵۹ قانون جدید بر این امر تصریح دارد که اتهام رییس جمهور به خیانت عظمی و بزرگ یا زیر پا گذاشتن قانون اساسی، نیاز به درخواست اغلب نمایندگان دارد که این رقم در قانون ۲۰۱۲ یک سوم اعضا بوده است.

در این قانون مدت حالت فوق العاده از ۶ ماه به ۳ ماه کاهش یافته و اعمال آن رانیز به جای استفتاء و یا نظر سنجی، با موافقت دوسوم اعضای پارلمان امکان پذیر ساخته است.

شاید از مهمترین و جنجال برانگیزترین بندهای قانون جدید، تعدیلاتی است که کمیته ۵۰ نفره به مصلحت نیروهای مسلح اعمال نموده است، به خصوص ماده ۲۳۴ که در آن آمده است: تعیین وزیر دفاع بعد از موافقت مجلس اعلامی نیروهای مسلح انجام می شود و احکام این ماده برای دو دوره کامل ریاست جمهوری (۸ سال) از تاریخ عمل به قانون اساسی، جاری خواهد شد.

همچنین ماده ار جاع و محاکمه غیر نظامیان در مقابل دادگاههای نظامی که در قانون ۲۰۱۲ به صورت کلی آمده بود، در این قانون به صورت مشخص در ۱۵ بند معین شده است.

و فشار ها.

تبدیل عملیات نظر سنجی نسبت به قانون اساسی به عملیات بیعت با عبدالفتاح السیسی که بسیاری از مردم از ترس میلیتاریزه شدن و نظامی شدن مصر در آن شرکت نکردند.

اما در مورد قانون اساسی جدید، نکات ذیل قابل طرح است: با توجه به شرایط سیاسی اجتماعی فضای حاکم بر مصر، اعضای کمیسیون ۵۰ نفره اکثر از طیف لیبرال و ملی گرا بوده و اسلامی هادر آن حضور قابل ذکری نداشتند.

این کمیسیون حدود ۱۳۰ تعدیل در متن قانون ۲۰۱۲ انجام داده، ۴۲ ماده بر آن افزوده و حدود ۳۰ ماده از آن حذف نموده است که بدین شکل این قانون با ۲۴۷ ماده به عنوان بزرگترین قانون اساسی مصر شناخته می شود. (قانون زمان مبارک ۲۱۱ ماده و قانون زمان مرسی ۲۳۶ ماده داشت.)

در مجموع شاید بتوان رهبران نظامی مصر را بزرگ ترین برندگان و بهره گیرندگان از قانون جدید دانست، به خصوص با توجه به مواد و بندهایی که به درخواست رهبران نظامی و ارتش در این متن آمده است که در ادامه به آنها اشاره می شود.

قانون اساسی جدید (۲۰۱۴) دارای ۶ باب به شرح زیر است: دولت، پایه های سیاسی جامعه و اجتماع، حقوق و آزادی های عمومی، حاکمیت قانون، نظام حکومتی، احکام عمومی و احکام انتقالی. در حالیکه قانون اساسی ۲۰۱۳ دارای ۵ باب بود.

قانون اساسی جدید، نظام حکومتی پیشنهادی در قانون ۲۰۱۲ که یک نظام مختلط ریاستی، پارلمانی است را پذیرفته که البته با کاهش برخی از صلاحیت های رییس جمهور، بیشتر به طرف یک نظام شبه ریاستی میل کرده است.

از اختلافات این قانون اساسی با قانون ۲۰۱۲ می توان به مقدمه آن اشاره نمود که در متن جدید آمده است: مبادی شریعت اسلامی منبع اصلی قانون گذاری است و مرجع تفسیر آن هم احکام دادگاه عالی قانون اساسی است و بدینگونه ماده ۲۱۹ قانون قدیم در تفسیر مبادی و اصول شریعت را حذف کرده است.

در قانون جدید ماده ۴۴ در مورد ممنوعیت توهین و اسائه ادب به پیامبران و انبیاء و نیز ماده ۲۱۹ در تفسیر مبادی شریعت

